

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
28 augustus 2023

Ons kenmerk
ntb

nota

Landenbeleid Iran 2023

1. Aanleiding

Op 29 september 2023 heeft de minister van Buitenlandse Zaken een Algemeen Ambtsbericht gepubliceerd over de situatie in Iran (bijlage 1). Dit ambtsbericht is een actualisering van het algemeen ambtsbericht van mei 2022 en beslaat de verslagperiode van april 2022 tot en met augustus 2023. Naar aanleiding van dit ambtsbericht dient het beleid ten aanzien van asielzoekers afkomstig uit Iran opnieuw te worden bepaald. Deze nota is bedoeld ter besluitvorming hieromtrent. Dit ambtsbericht is tevens het nadere onderzoek waartoe de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) u toe heeft verplicht in haar uitspraken van 19 januari 2022.¹

Het volgende ambtsbericht wordt naar verwachting eind 2024 gepubliceerd.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om:

1. het huidige beleid ten aanzien van christenen als volgt te wijzigen:
 - i. de groep 'leden van huiskerken die bijeenkomsten bijwonen' niet langer als een aparte groep op te nemen in het huidige beleid maar samen te voegen met de groep 'christenen die actief zijn voor nieuwe kerken'. Deze nieuwe groep komt te luiden: christenen die nieuwe kerken of huiskerken bezoeken.
 - ii. Deze samengevoegde groep niet aan te merken als groep die systematisch wordt vervolgd maar als risicogroep.
 - iii. De groep christenen die evangeliseren te behouden als groep die systematisch wordt vervolgd.
2. Gonabadi-soefi's niet langer als risicogroep aan te merken.
3. Afvalligen die hun afvalligheid actief uitdragen niet langer als risicogroep aan te merken.
4. Geen wijzigingen aan te brengen t.a.v. de risicogroepen baha'is, personen die actief zijn in de politiek, journalistiek, op het gebied van de mensenrechten of een ander maatschappelijk terrein en LHB's.

3. Kernpunten

¹ ECLI:NL:RVS:2022:93 en ECLI:NL:RVS:2022:94

- In de verslagperiode was er sprake van een uitzonderlijk lange en heftige periode van demonstraties en maatschappelijke onrust n.a.v. het overlijden van Mahsa Amini.
- Ten aanzien van christenen die nieuwe kerken of huiskerken bezoeken zijn er geen duidelijke aanwijzingen voor systematische vervolging van deze groep.
- Ten aanzien van Gonabadi-soefi's blijkt niet dat er sprake is van vervolging van de Gonabadi-soefi's enkel vanwege het behoren tot deze groep.
- Ten aanzien van afvalligen blijkt dat er maar in zeer beperkte mate sprake is van vervolging van afvalligen en de negatieve aandacht voor afvalligen afhangt van de uiting van de overtuiging. Daarom wordt de groep in zijn geheel niet langer aangemerkt als risicogroep en wordt teruggevallen op de individuele beoordeling.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid

Datum
28 augustus 2023

Ons kenmerk
ntb

4. Toelichting

4.1 Achtergrond

Algemene veiligheidssituatie

In Iran hebben in het verleden vele demonstraties plaatsgevonden. Gedurende deze verslagperiode was er echter sprake van een uitzonderlijk lange en heftige periode van demonstraties en maatschappelijke onrust. Aanleiding was het overlijden van de 22-jarige Mahsa Amini, die ook wel bekend werd onder haar Koerdische voornaam Jina, op 16 september 2022 na haar arrestatie vanwege het overtreden van de kledingvoorschriften. De demonstraties hadden een grote reikwijdte door alle etnische- en religieuze groepen, leeftijdsgroepen, gender en sociaaleconomische groepen heen en met een landelijke spreiding. De demonstraties veranderden in anti-overheidsdemonstraties met als gevolg dat de autoriteiten steeds meer repressieve middelen toepasten. Dit was een combinatie van het op grote schaal arresteren van demonstranten en de inzet van (dodelijk) geweld tegen de demonstranten, maar ook het beperken van internettoegang, het verspreiden van nepnieuws, het houden van rechtszaken in het openbaar en het uitzenden van (gedwongen) bekentenissen op staatstelevisie. De anti-overheidsdemonstraties naar aanleiding van de dood van Mahsa Amini bereikten in november 2022 een piek, waarna het aantal demonstraties afnam.

Naast de demonstraties vonden in de verslagperiode in de Koerdische regio van Iran ook enkele gewapende confrontaties plaats tussen Iraans veiligheidspersoneel en leden van Koerdische partijen, die bases hadden in Noord-Irak. Daarbij vielen soms aan beide zijden doden en gewonden. In de provincie Khuzestan vonden enkele confrontaties plaats tussen burgers en Iraans veiligheidspersoneel, waarbij ook doden en gewonden vielen. In de provincie Sistan-Baluchistan was de situatie zeer onrustig. Dit uitte zich onder meer in de aanhoudende anti-overheidsprotesten naar aanleiding van de dood van Mahsa Amini, een aantal waterprotesten, het relatief grote aantal executies van Baluchi's en de gewelddadige confrontaties met militanten. In de provincie vonden confrontaties tussen leden van drugsbendes, militanten, burgers en veiligheidspersoneel plaats, met soms doden en gewonden tot gevolg. Verder vond in het grensgebied met Pakistan en Afghanistan veel smokkel van onder meer mensen, drugs en brandstof plaats. Bij confrontaties tussen Iraans veiligheidspersoneel en brandstofsmokkelaars vielen eveneens doden en gewonden. Daarnaast vonden in het grensgebied met Afghanistan regelmatig schermutselingen plaats tussen Afgaanse en Iraanse strijdkrachten.

Er is in Iran echter geen blijk van wijdverbreide gewapende confrontaties waarbij willekeurig geweld wordt ingezet met een hoog aantal burgerdoden tot gevolg. Daarom bestaat geen aanleiding om het landenbeleid te wijzigen op grond van de algemene veiligheidssituatie in Iran, nu deze situatie niet zodanig slecht is dat elke vreemdeling daardoor een reëel risico loopt op ernstige schade bij terugkeer.

4.2 Huidige beleid

Om de voorgestelde wijzigingen inzichtelijk te maken wordt eerst uiteengezet wat het huidige beleid inhoudt ten aanzien van Iran.

Groepsvervolging (in de zin van artikel 1A van het Vluchtelingenverdrag):

- christenen die actief zijn voor 'nieuwe kerken' of evangeliseren;
- leden van huiskerken die bijeenkomsten bijwonen.

Risicogroepen:

- baha'is;
- Gonabadi soefi's;
- personen die actief zijn in de politiek, journalistiek, op het gebied van de mensenrechten of een ander maatschappelijk terrein (in het bijzonder op het terrein van vrouwenrechten en de rechten van etnische minderheden) en daarbij kritiek uiten op de autoriteiten, hetgeen door de autoriteiten als oppositioneel kan worden aangemerkt;
- afvalligen van het islamitisch geloof die hun afvalligheid actief uitdragen; en
- lhb's (Lesbiennes, homoseksuelen en biseksuelen).

N.b. transgenders zijn dus niet als risicogroep aangewezen in het huidige beleid.

Ten aanzien van opvang voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's) wordt in het huidige beleid aangenomen dat er sprake is van adequate opvang.

Ten slotte wordt in het beleid voor de volgende categorieën aangenomen dat het niet mogelijk is om bescherming in te winnen van de autoriteiten en/of internationale organisaties:

- Slachtoffers van eengerelateerd geweld;
- Slachtoffers van seksueel geweld; of
- LHBTI's.

4.3 Wijzigingen in huidige beleid

4.3.1. Advies 1 wijziging t.a.v. christenen

In het huidige beleid wordt aangenomen dat er sprake is van groepsvervolging t.a.v. christenen die actief zijn voor 'nieuwe kerken' of evangeliseren en t.a.v. leden van huiskerken die bijeenkomsten bijwonen. Het onderhavige ambtsbericht vermeldt in algemene zin dat er een verslechtering is opgetreden ten aanzien van de positie van christenen sinds het ambtsbericht van mei 2022. Zo nam het aantal arrestaties in de verslagperiode toe en vond er een verdere verharding plaats ten aanzien van zowel erkende als niet-erkende geloofsgemeenschappen. Er werd meer druk uitgeoefend op de leiders en leden van christelijke gemeenschappen en de controle en monitoring nam toe.

Er is een actief opsporingsbeleid door de Iraanse autoriteiten met betrekking tot het bezoeken van huiskerken door bekeerde christenen. Het bezoeken van een huiskerk kan door de autoriteiten worden beschouwd als een activiteit die is 'gericht tegen de Islamitische Republiek'. Deze huiskerken worden nauw gemonitord door de Iraanse autoriteiten. Indien de huiskerken in de ogen van de autoriteiten te ver gaan, kan het bezoeken van huiskerkbijeenkomsten leiden tot ondervraging, bedreiging, arrestatie en/of strafrechtelijke veroordeling. Volgens het ambtsbericht gaat het hierbij alleen om huiskerken die zich bezighouden met evangeliseren. Ook invallen bij huiskerken richten zich volgens een bron uit het ambtsbericht voornamelijk op huiskerken die actief bekeren of op zoek zijn naar nieuwe leden. Het richt zich dus kennelijk niet op alle huiskerken en er kan niet gespecificeerd worden hoe vaak huiskerken in de verslagperiode zijn opgerold omdat veel informatie niet in de openbaarheid komt. Volgens verschillende bronnen werden sommige christenen die bij een inval in een huiskerk werden aangetroffen, gewaarschuwd en gedwongen om een verklaring te ondertekenen waarin stond dat zij afzagen van verder (online) contact met andere christenen en van het zoeken naar online christelijk materiaal. Maar niet elk bezoek aan een huiskerk leidt kennelijk zonder meer tot vervolging en de vraag of elk bij de autoriteiten bekend bezoek aan een huiskerk door een bekeerde christen zonder meer tot strafrechtelijke vervolging leidt, kon door geen enkele bron worden bevestigd.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid

Datum
28 augustus 2023

Ons kenmerk
ntb

Uit het onderhavige ambtsbericht blijkt derhalve niet dat de omvang en zwaarte van de vervolging van christenen die lid zijn van huiskerken of nieuwe kerken in algemene zin van dien aard zijn dat er sprake is van groepsvervolging waarbij een ieder die tot de groep behoort systematisch wordt blootgesteld aan vervolging. Dit hangt onder meer samen met het feit dat, hoewel het aantal arrestaties is toegenomen, er volgens een bron in 2022 slechts (minstens) 134 gedocumenteerde arrestaties waren van christenen die (mede) vanwege hun geloof gearresteerd waren² en 30 christenen die een gevangenisstraf uitzaten of in een interne ballingschap verkeerden. Dit terwijl er in Iran naar schatting tussen de 300.000 en 1,2 miljoen christenen zijn, van wie de meerderheid behoort tot de niet-erkende christenen groep en over het algemeen is bekeerd na de Iraanse revolutie.

De vraag of elk bezoek aan een huiskerk leidt tot strafrechtelijke vervolging kon niet worden beantwoord in het ambtsbericht. Wel blijkt op basis van de informatie uit het ambtsbericht dat leden van huiskerken en nieuwe kerkgemeenschappen vooral te vrezen zullen hebben voor zover zij evangeliseren of nieuwe leden proberen te werven, omdat vooral in die gevallen tot een inval wordt overgegaan. Ook blijkt dat in het verleden vooral leiders van groepen bekeerde christenen vervolgd werden. Het ambtsbericht maakt weliswaar melding van een toename in de strafvervolging van bekeerlingen die geen leidinggevende rol hebben maar onduidelijk is hoe groot deze toename is.

Uit bovenstaande blijkt niet dat er sprake is van systematische vervolging van alle christenen die nieuwe kerken of huiskerken bezoeken, waarbij eenieder die behoort tot deze groep wordt blootgesteld aan vervolging. Hierbij wordt met name veel gewicht toegekend aan het feit dat huiskerken en nieuwe kerken weliswaar actief gemonitord worden maar dit niet per definitie altijd leidt tot

² Het kwam voor dat erkende christenen vanwege hun betrokkenheid bij de protesten te maken kregen met arrestaties.

vervolging, in vreemdelingrechtelijke zin, van alle bezoekers. Zij worden dus niet systematisch als groep vervolgd, en als er sprake is van vervolging lijkt dat zich vooral te richten op huiskerken of nieuwe kerkgemeenschappen die actief bekeren en op zoek zijn naar nieuwe leden.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid

Datum
28 augustus 2023

Ons kenmerk
ntb

In het voorgaande ambtsbericht waren er al aanwijzingen dat het beleid mogelijk diende te worden aangepast op dit punt en is aangegeven dat dit punt nauwellettend in de gaten gehouden zou worden bij de volgende beleidscyclus (zie *bijgevoegde nota, p. 4*). Het onderhavige ambtsbericht bevestigt dat een aanpassing nodig is. Het is van belang om te noemen dat hoewel de groep christenen die nieuwe kerken of huiskerken bezoeken nog altijd problemen ondervindt en er sprake lijkt te zijn van een verharding, dit wel gebeurt tegen de achtergrond van een steeds meer seculariserende samenleving (zie ook onder 4.3.3 in deze nota). Het startpunt bij deze beoordeling is niet het huidige landgebonden beleidskader afgezet tegenover de meest recente ontwikkelingen maar juist de situatie in het land van herkomst, zoals weergegeven in het ambtsbericht, in het licht van de geldende vreemdelingrechtelijke wet- en regelgeving. De drempel om een groep als systematisch vervolgd aan te merken is erg hoog en bedoeld voor de situatie waarin elk lid van de omschreven groep een reëel risico loopt op vervolging. Gelet op de informatie uit het ambtsbericht blijkt dat de situatie voor voornoemde doelgroep niet voldoet aan deze uitzonderlijk hoge drempel, omdat niet gesproken kan worden van systematische blootstelling aan vervolging. Door deze doelgroep nog altijd aan te blijven merken als groep die systematisch vervolgd wordt, bestaat bovendien het risico dat het concept groepsvervolging/systematische vervolging wordt uitgehold. Een aanwijzing als risicogroep is voor deze categorie christenen kortom meer aangewezen. Dit laat ruimte voor een individuele beoordeling, waarbij de verklaringen van de vreemdeling het uitgangspunt zijn.

Gelet op voorgaande wordt u geadviseerd het huidige beleid ten aanzien van christenen als volgt te wijzigen:

- de groep 'leden van huiskerken die bijeenkomsten bijwonen' niet langer als een aparte groep op te nemen in het huidige beleid maar samen te voegen met de groep 'christenen die actief zijn voor nieuwe kerken'. Deze nieuwe groep komt als volgt te luiden:
 - o christenen die nieuwe kerken of huiskerken bezoeken
- Deze samengevoegde groep niet aan te merken als groep die systematisch wordt vervolgd maar als risicogroep.
- De groep christenen die evangeliseren te behouden als groep die systematisch wordt vervolgd.

N.B. Dat ten aanzien van de groep christenen die nieuwe kerken of huiskerken bezoeken niet langer wordt aangenomen dat sprake is van systematische vervolging, maar dat zij nu als risicogroep worden aangewezen, betekent dat iemand met geringe indicaties aannemelijk moet maken dat hij een gegronde vrees heeft voor vervolging, waarna hij alsnog bescherming kan krijgen onder artikel 29, lid 1, sub a, Vw 2000. De bewijslast in dezen ligt wel eerst bij de vreemdeling en de vreemdeling zal op basis van zijn individuele omstandigheden zijn vrees aannemelijk moeten maken.

4.3.2. Advies 2 wijziging t.a.v. Gonabadi-soefi's

In het huidige beleid wordt aangenomen dat er sprake is van een risicogroep t.a.v. Gonabadi-soefi's. Deze risicogroep is toegevoegd n.a.v. het ambtsbericht uit

maart 2019 nadat er in de verslagperiode enkele demonstraties waren geweest waarbij honderden Gonabadi aanhangers zijn opgepakt en veroordeeld tot gevangenisstraffen, zweepslagen, etc. Eén arrestant zou destijds door marteling tijdens een verhoor om het leven gekomen zijn. De autoriteiten vreesden dat de Gonabadi-soefi's, vanwege hun omvang en hervormingsgezinde visie, menigtes konden mobiliseren die voor de overheid een bedreiging kon vormen. Het onderhavige ambtsbericht stelt dat enkele Gonabadi-soefi's die gevangen zaten in verband met de demonstraties uit 2018 vrij zijn gelaten omdat hun straf erop zat of omdat zij onder de pardonregeling van februari 2023 vielen. Andere Gonabadi-soefi's bleven in de verslagperiode vastzitten, soms zelfs in eenzame opsluiting. Hoewel Gonabadi-soefi's problemen kunnen ondervinden in het dagelijkse leven, omdat conservatieve geestelijken neerkijken op het soefisme, blijkt niet uit het ambtsbericht dat zij nog steeds op dezelfde schaal worden gearresteerd als de periode na de demonstraties in 2018 noch blijkt dat er anderszins sprake is van grootschalige vervolging van de Gonabadi-soefi's.

- Gelet op vorengaande wordt u geadviseerd het huidige beleid aan te passen en de Gonabadi-soefi's niet langer als risicogroep aan te merken.

N.B. dit betekent niet dat aanvragen van een Gonabadi-soefi per definitie niet beschermingswaardig zijn. Dit zal altijd beoordeeld worden aan de hand van een individuele beoordeling tegen de achtergrond van de situatie in Iran.

4.3.3. Advies 3 wijziging t.a.v. afvalligen (incl. bekeerlingen)

In het huidige beleid wordt aangenomen dat er sprake is van een risicogroep t.a.v. afvalligen die hun afvalligheid actief uitdragen. De nota van 2022 is uitgebreid ingegaan op de situatie van de afvalligen. Het huidige ambtsbericht spreekt van slechts één voorbeeld waarbij iemand onder meer wegens afvalligheid is aangeklaagd. Het ambtsbericht stelt daarnaast dat de Iraanse maatschappij nog steeds in toenemende mate seculariseert. Het ambtsbericht stelt hierover dat deze seculariseringstendens inhoudt dat iemand die zich heeft afgewend van de islam niet op voorhand in de problemen komt. Er is geen maatschappelijke druk om islamitische rituelen te volgen. Enkel de regels omtrent de ramadan worden doorgaans nageleefd hoewel dat in stedelijke gebieden ook mee lijkt te vallen. Voorts stelt het ambtsbericht dat iemand die niet deelneemt aan religieuze activiteiten en voorschriften niet het risico loopt om beschuldigd te worden van afvalligheid en zal iemand die de islam niet praktiseert doorgaans geen problemen ondervinden. Het zal volgens het ambtsbericht uiteindelijk doorslaggevend zijn hoe iemand de eigen geloofsovertuiging uitdraagt en of iemand voor een andere geloofsovertuiging evangeliseert dan wel of iemand het andere geloof dan wel de afvalligheid of het atheïsme voor zich houdt en een laag risicoprofiel heeft.

- Gelet op de verdergaande secularisering van de Iraanse samenleving, het zeer geringe aantal incidenten in de verslagperiode, de mate waarin een persoon die afvallig is volgens het ambtsbericht zijn leven kan leiden in Iran zonder problemen te ondervinden en het beeld dat de problemen die een afvallige ondervindt veelal zullen afhangen van de individuele situatie wordt u geadviseerd om 'afvalligen die hun afvalligheid actief uitdragen' niet langer als risicogroep aan te merken.

Net als bij de Gonabadi-soefi's geldt ook voor de afvalligen dat er altijd een individuele beoordeling van de aanvraag plaats zal moeten vinden tegen de

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid

Datum
28 augustus 2023

Ons kenmerk
ntb

achtergrond van de situatie in Iran om vast te kunnen stellen of een vreemdeling bescherming behoeft.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid

4. 4 Geen wijzigingen in huidige beleid

Het onderhavige ambtsbericht geeft geen aanleiding om verdere wijzigingen in het huidige beleid door te voeren t.a.v. de groepsvervolging van christenen die evangeliseren en t.a.v. de risicogroepen baha'is, personen die actief zijn in de politiek, journalistiek, op het gebied van de mensenrechten of een ander maatschappelijk terrein en LHB's.

Datum
28 augustus 2023

Ons kenmerk
ntb

Advies 4: u wordt geadviseerd om **geen** wijzigingen aan te brengen t.a.v. de andere groepen.

4.5 Politieke context

Zowel in de Kamer als in het maatschappelijk middenveld is er aandacht geweest voor de situatie in Iran met name naar aanleiding van de Mahsa Amini-demonstraties. Dit is tot uiting gekomen in verschillende debatten, burgerbrieven en Kamervragen. Daarnaast is er voorheen ook veel aandacht geweest voor de situatie van LHBTI en bekeerlingen/afvalligen in Iran.

Aangezien het beleid t.a.v. christenen die nieuwe kerken of huiskerken bezoeken, wijzigt naar risicogroep en de Gonabadi-soefi's en afvalligen niet langer als risicogroep aangemerkt worden, is de verwachting dat dit tot aandacht zal leiden vanuit de politiek, het maatschappelijk middenveld en de media.

Beleid andere lidstaten

Via de European Union Asylum Agency (EUAA) heeft Nederland een uitvraag gedaan naar het landenbeleid van de overige EU+ landen. Op deze uitvraag hebben 17 lidstaten (in vertrouwelijkheid) gereageerd. Alle landen geven aan asiolverzoeken te hebben ontvangen gedurende de verslagperiode. Geen van de landen hanteert een 15c-beleid voor Iran. Enkele landen geven aan specifiek beleid te hebben voor bepaalde groepen, zoals bijvoorbeeld voor LHBTI's en etnische minderheden. Daarnaast heeft een aantal landen specifiek beleid ten aanzien van vrouwen. De meerderheid van de landen geeft aan dat vrijwillige terugkeer naar Iran plaatsvindt. Vier landen geven aan dat er niet-vrijwillige terugkeer heeft plaatsgevonden in de afgelopen 12 maanden. Enkele landen geven aan gebrek aan medewerking te ondervinden van de Iraanse autoriteiten bij gedwongen terugkeer.

4.6 Juridische overwegingen

In onder meer de uitspraken van 19 januari 2022, 13 juni 2022, 11 november 2022, 8 december 2022 en 15 december 2022 heeft de Afdeling zich uitgelaten over de situatie van (toegedichte) atheïsten en afvalligen bij terugkeer naar Iran.³ In deze zaken is geoordeeld dat beter moet worden onderzocht en beoordeeld of de vreemdelingen geen risico zouden lopen bij terugkeer. Dit omdat de vreemdeling op het vliegveld ondervraagd kan worden door de Iraanse autoriteiten en daarbij alsnog problemen kan ondervinden door zijn houding tegenover de islam. Het huidige ambtsbericht moet dan ook gezien worden als het nadere onderzoek waartoe de Afdeling u toe heeft verplicht. Naar aanleiding van deze uitspraken heeft de IND voor de periode hangende het ambtsbericht een Informatiebericht 'Risico bij terugkeer naar Iran voor (toegedicht) afvalligen'

³ ECLI:NL:RVS:2022:93, ECLI:NL:RVS:2022:94, ECLI:NL:RVS:2022:1668, ECLI:NL:RVS:2022:3267, ECLI:NL:RVS:2022:3635, ECLI:NL:RVS:2022:3771.

opgesteld. Daarin worden handvatten geboden voor de beoordeling van dit risico bij terugkeer van deze groep.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid

De uitspraken van de Afdeling hebben geen gevolgen voor het beoordelen van de geloofwaardigheid van de gestelde (afwezigheid van een) geloofsovertuiging. Wel hebben de uitspraken gevolgen voor de beoordeling van de risico-inschatting in zaken van Iraanse vreemdelingen die stellen (toegedicht) afvallig te zijn. Onderzocht en beoordeeld moet worden of en hoe de vreemdeling (in Nederland) uiting heeft gegeven en bij terugkeer wil geven aan zijn overtuiging en in hoeverre verwacht kan worden dat de Iraanse autoriteiten op de hoogte zijn of raken van de overtuiging of deze toedichten.

Datum
28 augustus 2023

Ons kenmerk
ntb

Naar aanleiding van deze Afdelingsjurisprudentie is de beoordeling van het risico bij terugkeer voor Iraanse vreemdelingen die een religieus asielmotief aanvoeren, een belangrijk aandachtspunt. Meer specifiek gaat het om het risico dat volgt uit de mogelijke confrontatie met de Iraanse autoriteiten op het vliegveld in Iran (zie paragraaf 4.8).

4.7 Uitvoering

IND⁴

In 2022 zijn er van april tot en met december door vreemdelingen met de Iraanse nationaliteit 620 eerste asiel aanvragen gedaan, 170 herhaalde aanvragen en 300 aanvragen zijn via zij-instroom binnengekomen.

In 2023 zijn er tot en met augustus door vreemdelingen met de Iraanse nationaliteit 780 eerste asiel aanvragen gedaan, 80 herhaalde aanvragen en 240 aanvragen zijn via zij- instroom binnengekomen.

Product	2022 (april t/m dec)	2023 (jan t/m augustus)
Asiel - 1e aanvraag	620	780
Asiel - hasa	170	80
Asiel - zij-instroom	300	240

Tabel 1: Het aantal ingediende asielaanvragen door personen met een Iraanse nationaliteit in de periode april 2022 t/m augustus 2023. Uitsplitsing naar jaar en type asielaanvraag. (Bron: IND)

DT&V⁵

Het aantal Iraanse vreemdelingen in de caseload van DT&V bedraagt op 31 augustus 2023 circa 310. De Iraanse autoriteiten werken niet mee aan de afgifte van vervangende reisdocumenten voor gedwongen terugkeer. In de gevallen

⁴ Bron IND (Metis). Standmaand/peildatum: 06-09-2022. Alle cijfers (zowel de totalen als de verschillende deelcijfers) zijn afgerond op tientallen. Door de afrondingen kan een ogenschijnlijk verschil ontstaan tussen de eindtotalen en de optelsommen van de verschillende deelcijfers. Voor de vermelde cijfers geldt dat cijfers over eenzelfde periode in vorige of toekomstige rapportages kunnen afwijken van de thans verstrekte informatie. Reden hiervoor is dat een klein deel van de registraties van een bepaalde rapportageperiode pas na het verstrijken van die periode plaatsvindt. Hierdoor kunnen verschillen ontstaan tussen rapportages en/of edities.

⁵ Bron DT&V: Alle cijfers zijn afgerond op tientallen. Aantallen van een tot vier zijn aangegeven als '<5'. Door de toegepaste afronding kan de som van het totaal afwijken.

waarin gedwongen terugkeer heeft plaatsgevonden, was sprake van geldige reisdocumenten.

Nationaliteit	Totaal vertrek	Aantoonbaar vertrek				Zelfstandig vertrek zonder toezicht ⁶
		Gedwongen ⁷		Zelfstandig ⁸		
		LvH ⁹	Overige landen	LvH	Overige landen	
Iraanse	150		10		50	90
		<5	10	40	10	

Tabel 2: Uitstroom categorieën DT&V voor vreemdelingen met een Iraanse nationaliteit in de periode april 2022 t/m augustus 2023. Met de uitsplitsing naar het vertrek naar het land van herkomst en overige landen (Bron: DT&V).

Nationaliteit	Aantoonbaar vertrek	
	Gedwongen (Dublin)	Zelfstandig (Dublin)
Iraanse	10	10

Tabel 3: Aantoonbaar vertrek voor vreemdelingen met een Iraanse nationaliteit in de periode april 2022 t/m augustus 2023 in het kader van de Dublin verordening (Bron: DT&V).

4.8 Terugkeer

In algemene zin wordt aangenomen dat terugkeer naar Iran mogelijk is. Gedwongen terugkeer is alleen mogelijk met een geldig paspoort. De Iraanse diplomatieke vertegenwoordiging werkt niet mee aan gedwongen vertrek. Daarnaast wordt in de beoordeling van asielerzoek door de IND per individueel geval beoordeeld of er sprake is van een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade bij terugkeer. Dit geldt ook voor gesteld bekeerlingen.

Het huidige ambtsbericht stelt dat de religieuze achtergrond (doorgaans) op zichzelf geen rol speelt bij terugkeer, omdat de religie van iemand niet wordt vermeld in het paspoort of op de nationale identiteitskaart en de autoriteiten op de luchthaven doorgaans niet naar de geloofsovertuiging vragen. Het kan wel een rol spelen als de autoriteiten weten dat iemand in het buitenland van religie is veranderd. Volgens een andere bron stellen de autoriteiten in sommige gevallen vragen aan de terugkeerder als zij weten dat de terugkeerder is bekeerd tot het christendom of als zij weten dat de terugkeerder een bekering tot het christendom als motief heeft gebruikt bij een asielaanvraag. Volgens een andere bron kan het zijn dat de autoriteiten hiervan op de hoogte zijn, maar dat zij daar verder geen aandacht aan besteden. Volgens het Australisch ministerie van

⁶ Bij zelfstandig vertrek zonder toezicht is het onduidelijk of de betrokken vreemdeling ook daadwerkelijk Nederland heeft verlaten.

⁷ Gedwongen vertrek is het uitreizen uit Nederland onder dwang (al dan niet met escortering) van een vreemdeling zonder recht van verblijf.

⁸ Zelfstandig vertrek onder toezicht is het officieel geregistreerd uitreizen uit Nederland van een vreemdeling zonder recht van verblijf zonder dwangmiddelen van de overheid en vaak met ondersteuning.

⁹ Land van herkomst van de vreemdeling.

Buitenlandse zaken besteden de Iraanse autoriteiten doorgaans weinig aandacht aan personen met een afgewezen asielverzoek bij terugkeer. Een andere vertrouwelijke bron meldt echter dat zij indien ze op de hoogte zijn van het feit dat iemand een asielverzoek heeft ingediend diegene bijna altijd zullen ondervragen om te bezien om welke reden diegene asiel heeft aangevraagd en of zij politieke of religieuze activiteiten hebben ondernomen. Blijkens het huidige ambtsbericht zijn enkele gevallen bekend van arrestatie na terugkeer en lopen Iraniërs met een dubbele nationaliteit bij terugkeer meer risico op ondervraging dan andere Iraniërs. Uit het ambtsbericht volgt geenszins een reden om aan te nemen dat de Iraanse autoriteiten in alle gevallen op de hoogte zouden zijn van het feit dat een vreemdeling een asielaanvraag heeft ingediend en evenmin dat als de autoriteiten hiervan op de hoogte zijn, de vreemdeling zonder meer problemen zal ondervinden. Dit hangt af van het religieuze of politieke profiel van de vreemdeling.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid

Datum
28 augustus 2023

Ons kenmerk
ntb

Bovenstaande bevestigt dat er geen aanleiding is om in algemene zin aan te nemen dat er sprake is van gestelde vrees bij terugkeer voor asielzoekers in algemene zin noch voor gestelde bekeerlingen, atheïsten of afvalligen.

4.9 Communicatie

Indien u akkoord gaat met bovenstaande adviezen zal de Tweede Kamer per bijgevoegde brief geïnformeerd worden.

5. Informatie die zich niet leent voor openbaarmaking

5.1 Toelichting

Dit betreft informatie over beleid uit andere lidstaten waarvan lidstaten hebben aangegeven dat dit niet openbaar gemaakt mag worden.

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.